

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 238 (3102) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Moszkva példátlanul súlyosnak mondja Stalingrád helyzetét

Cripps ki akar válni az angol kormányból. Málta szigetén eddig 6704 épület dőlt romba

Stockholmból jelentik: (Stefani.) A moszkvai rádió szerdán többszöri adásában példátlanul súlyosnak mondotta Stalingrád helyzetét. Hangoztatta, hogy a védőknek olyan támadásokkal kell szembenéznük, amilyenekre nem volt példa az eddigi háborúk történelmében. (MTL.)

Berlinből jelentik: (Bud. Tud.) A People című angol hetilap szerint Cripps ki akar lépni az angol hadikormányból. Lemondásának oka valószínűleg az indiai probléma. (MTL.)

Revalból jelentik: (NTL.) Szerdán egész Észtországban megünnepezték a bolsevizmustól való felszabadulás első évfordulóját.

Brit hírszolgálat szerint Sir Archibald Sinclair közölte az alsóházban, hogy Málta-szigetén 6704 épület dőlt romba a tengelyhatalmak légitámadásai következtében. (MTL.)

Lisszabonból jelentik: (Stefani.) Washingtoni jelentés szerint az angolok és amerikaiak között fokozódott a katonai tárgyú nézeteltérések. Brit körökben kifogásolják, hogy az amerikai légi parancsnokság az amerikai gyártású repülőgépeket csak amerikai repülőkre akarják rábízni. Az Observer ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy Angliában sok pilóta a géphiány miatt nincs foglalkoztatva. (MTL.)

Teljesen eltörölték a föld színéről a szovjet tüzéséget a német stukák

Berlinből jelentik: (Interinf.) A harcéri helyzetről csütörtök reggel a következő tájékoztatást adták: A stalingrádi gyárnegyedben folyó harcra a szovjet csapatoknak szerdára virradó éjszaka nyilván sikerült, ha nagy veszteségek árán is egészen kis gyárműveken erőit tüzéséget átszállítani a német tüzéség állandó tüze alatt álló Volgán. Október 21-én hajnalban megfigyelték a német zuhanóbombázó repülő borzalmas bombázása után, a szétszedett állapotban a folyón átszállított lövegeket összerakták, hogy azokat az első vonalba juttassák. Minthogy a gyári csarnokok romjai és a föld színével egyenlővé tett háztömbök már nem nyújtottak nekik fedezéket, kénytelenek voltak nyílt tűzállásban felvonulni. A szovjet ágyúk első lövéseit sem adhatták le, amikor villámgyorsan megjelentek fölöttük a zuhanóbombázó kötelékek, amelyek néhány száz méter magasságból kioldották nehéz bombáikat. Amikor a füst és porfelhők elhúzódtak, az ágyúkból és azok személyzetéből sem lehetett látni.

Kétméteres hó a Kaukázusban

A Volga nyugati magas partján felvonult léghátrító útegek számára biztos szakmányt jelentettek azok a komphajók és egy nagy szállítóhajó, amely utánpótlást akart vinni a vashengermű állásaiba. Az egyik hajó néhány perc alatt elsüllyedt, egy vontató kormányozhatatlanná vált, majd kigyulladt és süllyedni kezdett. A Stalingrádtól északra nyugatra folyó elhárító harcokban is kiváló részt vettek az elhárító tüzéség nehézütegei. Különösen nagy veszteséget

okoztak a szovjet páncélosokban, miután hidegvérűen néhány száz méterre engedték magukhoz a harcokosikat. A Kaukázus nyugati területén, ahol két napon át rendkívül rossz időjárás volt

.....

Kállay Miklós minisztereinek programbeszédet mondott egri választókerületében

Szeretettel fogadta az ősi érseki város ma-as vendéjét és képviselőjét

Eger. (MTL) Kállay Miklós minisztereinek, mint az egri választókerület képviselőjelöltje szerdán délután mondotta el programbeszédét az érseki városban. A minisztereinköt, akit programbeszédére a kormány több tagja és pártjának közel ötven képviselője elkísért, egri tartózkodásának utolsó pillanatáig túlradó ünneplésben részesítették. A városháza közgyűlési termében az ősz egyházfője, Szmrecsányi Lajos érsekkal az élen közel ezer főnyi tömeg hallgatta végig a minisztereink beszédét, amelyet a kintmaradottak hangszórókon át hallgattak.

— Ma csak az a politika lehet gyümölcsöző — mondotta — amely mögött ott áll az egész nemzet. A kormány nem egy párt kormánya, hanem egy háborús élet és egy háborús küzdelem kormánya és bízik benne, hogy mögötte is áll az egész ország. Ma

és erős felhőszakadások, szerdán újra megélnék a harcitévőkénység. Novoroszijzk mellett a szovjet csapatok kénytelenek voltak engedni a német nyomásnak, feladtak fontos magaslatokat, ahonnan eddig beláthatták Novoroszijzk határába. Tuapsze szakaszán egy vadászökölékünk rohammal elfoglalt két további helységet. A Kaukázus magasan fekvő részein mintegy kétmé-

Kinek dolgozik az idő?

Berlin. (MTL) Göbbels dr. birodalmi miniszter a Das Reich legutóbbi számában vezércikkét közölte „Kinek dolgozik az idő” címmel.

A miniszter fejtegetéseiben abból az angol állításhoz indul ki, hogy az angolok már sok háborút folytattak, de még egyet sem veszítettek el. Ennek az a magyarázata, hogy minden csatában alulmaradtak és csak az utolsót nyerték meg. Így tehát az idő nekik dolgozott.

Göbbels dr. a következőket jegyzi meg: Az angolok egész sor háborút

terés friss porhó esett és az ezzel járó lavinaveszély kizár minden szovjet támadási kísérletet. A Terek szakaszon néhány száz foglyot ejtettünk. Vannak közöttük 60 évesnél idősebbek és 14 évesnél fiatalabbak is. Nyilván az utolsó erősítéseket vetették be a transkaukázusi területekről. A foglyok felszerelése rossz és kiképzésük hiányos.

Berlinből jelentik: (NTL.) A véderő főparancsnokság közli: Német csapatok október 20-án a Volga és a Don közt újabb sikereket értek el a teljesen megindult bolsevista ellentámadások ellen. A bolsevisták kísérletet tettek az északi német állások áttörésére, hogy ezzel a német hadvezetést a német csapatok visszavonására kényszerítsék. A német csapatok kemény harcokban valamennyi támadását visszaverték az ellenségnek. A harcok során 40 bolsevista páncélkocsi megsemmisült.

elvéstettek, a vereségek összessége nem válhat semmivé, époly kevésbé, mint ahogyan a győzelmek összessége sem lesz vereség. Az idő nem olyan tényezője a hadviselésnek, amely ön-maga dolgozik, csak lehetővé teszi, hogy a hadviselő hatalmak időben tevékenykedjenek. Az angolok érvelése tehát csak akkor volna helytálló, ha a három háborús esztendő folyamán az időt arra használták volna, hogy támadó jellegű hódításokat eszközöljenek és ezzel kiszélesítsék hadigazdálkodási és fegyverkezési alapjaikat.

.....

nem csinálhatunk más politikát, mint egységes nemzeti politikát. Ma csak egy ember vezethet. Ha nem jól látja el feladatát ki kell cserélni, de amíg helyén áll más politikát nem követhetünk, csak az övét, mert ellenkezőjéből mindenkinek kára válhat.

Hangsúlyozta a minisztereink, hogy ma mindenkinek le kell róni

adóját az egyetemes magyar kötelesegteljesítés terén. Arról van szó, hogy megmarad-e ez a magyarság vagy sem. Hogy megmaradhasson, a kötelesegteljesítés megfeszítésére van szükség. Hadseregünk méltóan megállja helyét kint a fronton, de ma katonáknak kell lenni mindannyiunknak.

Napjaink egyik legnagyobb gondja

Napjaink egyik legnagyobb gondja a közellátás kérdése. Mai időkben megengedhetetlen, hogy egyeseknek több legyen, másoknak kevesebb. Ma elsőrendű feladatunk, hogy a szociális egyensúlyt megteremtjük. A szükséglet kielégítését csak több munkával lehet elérni. Ma nagyobb a fogyasztásunk, min három

évvél ezelőtt volt. Országunk megnövekedett olyan területekkel, amelyeknek nincsen önellátásuk. Elsőrendű feladatunk a legkeményebb kézzel belenyulni a fogyasztás szabályozásába, a rendelkezésre álló anyagok szétosztásába. Mind a termelés, mind az elosztás terén a legradikálisabb eszközzel is biztosítani kell, hogy a

közszükségleti cikkekből egyformán jusson mindenkinek. A háborút meg fogjuk nyerni — mondotta a miniszterelnök. — mert katonáink megállják kint a fronton helyüket. De minden hiába való volna, ha a hadsereg hazatérve itthon olyan állapotokat találna, amelyek mellett nem lehet megalapozni az új Magyarországot. Annak, hogy a háborúból jól jöjjünk ki, első alapfeltétele, hogy az itthoniak egy pillanatra sem inogjanak meg.

A miniszterelnök beszéde további során hivatkozott arra, hogy politikai programját eddigi működése során

többször kifejtette. Arra a kérdésre, hogy az ismertetteken felül mi a programja azzal válaszolt, hogy mindazt, amit szülei házában, a falusi iskolából és a kisvárosból, ahol főispán volt magával hozott az ország politikai életébe. Talmi és hamis a program, ha nem azonos az egyéniséggel. Magyar egyéniségét, szívét, lelkét, gondolkodását, tisztességét, magyar szándékát és törhetetlen hitét a magyar jövőben hozta magával.

A miniszterelnök egri tartózkodása során látogatást tett Petró Kálmán özvegyénél és az egri érseknél.

Ülést tart a Közjóléti Szövetkezet

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad-i Közjóléti Szövetkezet hétfőn, 26-án délelőtti igazgatósági ülést tart, amelyen részt vesz Némethy Ferenc, a szociális felügyelőség vezetője is. Ez alkalommal döntenek a Püspöki-úti husz ONCSA-ház 40 családi lakásának juttatása tár-

gyában. Nagyszámban érkeztek be a népjóléti ügyosztályhoz nagyvárad-i sokgyermekes családok kérvényei, de ezek között kevesen vannak olyanok, akik minden szempontból megfelelnek a követelményeknek.

Három hónapi fogházat kapott a mások kapuját eltüzelő kűműves- segéd

Nagyvárad. Saját tud. A sértettek egész sora — egy kivételével valamennyi nő — vonult fel szerdán délelőtt ifju Szabó Gyula 20 éves nagyvárad-i kűművessegéd ellen. Valóságilag megtekintik velük a tárgyalóterem, ahogy helyet foglalnak a padsorokban.

Ifj. Szabó Gyulát egyrendbeli lopás büntetéssel és tizenhat rendbeli lopás vétségével vádolja a királyi ügyészség. A lopás büntetését azzal követte el, hogy 1942. januárjában a kerítésen át bemászott Hottya Mihályné udvarába és onnan egy 40 pengő értékű faoszlopot és 6 darab deszkát vitt el. A tizenhat rendbeli lopás vétségét pedig azzal követte el, hogy különböző helyekről kapukat emelt ki a létrákat vitt el, s azokat eltüzelte.

A vádlott torpedóval meismeri a terhére rótt cselekményt, csupán öt esetet nem vállal magára. Ezek tekintetében Schuller ügyész el is ejti a vá-

dat, miután azokban a sértettek is csak ismeretlen tettes ellen tettek bejelentést. A fennmaradó 12 esetre nézve pedig, miután azokban a kár összege meghaladja a 200 pengőt, módosítja a vádat olyanképpen, hogy csupán egyrendbeli, folytatólagosan elkövetett lopás büntette miatt vonja felelősségre ifj. Szabó Gyulát, aki tettének indokul azt hozza fel, hogy nem volt fája és fázott. A kapuk és létrák faanyagát eltüzelte, a vasalkatrészeket azonban visszaadta a tulajdonosoknak.

A bíróság bűnösnek mondotta ki ifj. Szabó Gyulát egyrendbeli korrekcionálizált lopás vétségében és ezért három hónapi fogházra ítélte. A vádlott és az ügyész megnyugodott az ítéletben s így az jogerős. Schuller ügyész, tekintettel arra, hogy az elítélt kűművessegéd és egyelőre még munkája van, december 15-ig haladékot adott a büntetés kitételeire.

Debrecenben is egység- szervezetet alakít az ifjuság

A Magyar Tudósító jelenti: A debreceni ifjúsági egyesületek vezetői elhatározták, hogy Szeged és Kolozsvár példájára, a Tisza István tudományegyetem ifjúságát az eddigi egyesületi keretek helyett egységsszervezetbe tömörítik.

Most tartották meg az új szervezet előkészítő ülését, amelyen dr. Kiss István, a Csaba Bajtársi Egyesület vezetője hangoztatta, hogy a szervezet teljesen autonóm lesz és rendes tagjai csak az ifjúságból kerülhetnek ki. 28 évesnél idősebb tagja a szervezetnek nem lehet.

Csilléry András egyetemi tanár felhívásában arról beszélt, hogy a Tu-

rul feladata volt a világháború után, hogy a magyar szellemiség megmentésére irányuló áramlatokat összekapcsolja és ezen a téren eredményeket is ért el. A mai Turul azonban nem felel meg a feladatának — mondotta. Az egységes ifjúsági szervezetben nem lesznek többé öreg vezetők, hanem az ifjúság saját kebelén belül választja azokat meg. Nem lesznek többé, akik az ifjúság vállain emelkednek fel vezető pozíciókig.

Ezen a héten az ifjúság nagygyűlést tart az egyetem épületében az egységsszervezet megalakítása ügyében.

Apolló Filmszínházban

Az évad legnagyobb sikerű magyar filmje!

JELMEZBÁL

Főszereplők: Szörényi Éva, Turay Ida, Ajtay, Greguss, Bilicsi

Belvárosi

Közkvánaira csütörtökön utoljára

Gentrifészek

Tolnay K., Vaszary P., Csontos, Hajmássy, Pethes.

Péntektől **G. P. U.**

A mai idők legaktuálisabb filmje!

Miért?

Főszereplői:

Muráti, Páger, Vaszary

a CASINOBAN

November 8-án szentelik fel Péteri József váci püspököt

Az Új Nemzedék írja. Péteri Józsefet, a kinevezett váci püspököt november 8-án délelőtt 9 órakor szentelik püspökké az egri főzékesegyházban. A

szertartást a bíboros hercegprímás, Scheffler János szatmári megyéspüspök és Kriszton Endre egri esepüspök végzi.

Londonban is ülést tartott a csendesocéáni haditanács

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat szerint Londonban is ülést tartott a csendesocéáni haditanács. Az ülésen Churchill elnököt és azon résztvevő Smooths tábornok délafrikai miniszterelnök is.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint az angol király tegnap a Buckingham palotában kihallgatáson fogadta Morgethau amerikai pénzügyminisztert.

Pénteken burgonyaértekezlet lesz a városházán

Nagyvárad. Saját tud. Péntek délelőtt 9 órai kezdettel burgonyaértekezlet lesz a városházán, amelyet Czifra Kálmán főispán hívott egybe. Az értekezleten, amelynek tárgya a város burgonyával

való ellátásának kérdése lesz, a város részéről Hlatky Endre főispán, Soós István polgármester, Varga László tanácsnok és a közellátási hivatal vezetője vesznek részt.

Csunkingot bombázták a japán repülők

Sanghajból jelentik: (Stefani.) Csunkingból jelentik, hogy a japán repülők légitámadást intéztek Csang-Kai-Sek

kormányának fővárosa ellen. A légitámadás három óra hosszat tartott.

November elsején megszűnik a nyári idő- számítás (?)

Hír szerint — mint a Pest írja — nálunk is már a közeljövőben megjelenik a rendelet arról, hogy november 1-ről 2-re virradó éjszaka Magyarországon

is megszűnik a nyári időszámítás, tehát az órákat egy teljes órával vissza kell tolni.

Megválasztották a képviselőházi bizottságok új tagjait

Dr. Patzkó E emért beválasztották a közösi bizottságba

A képviselőház csütörtöki ülését 10 óra után 10 perccel nyitotta meg **Tasnády Nagy** András elnök. Bemutatta a felsőház elnökének átiratát, amelyben tudatja, hogy a felsőház a képviselőház szövegezésében változatlanul elfogadja a kormányzóhelyettes érdemeinek megörökítéséről szóló törvényjavaslatot. A Ház a bejelentést tudomásul vette és a törvényjavaslatot további alkotmányos eljárás céljából megküldte a miniszterelnöknek. **Hunyadi Búzás** Endre előadó azután betérjlesztette a közigazgatási bizottság jelentését az önkormányzati tisztviselők ügyét szabályozó javaslat bizottsági tárgyalásáról. A jelentés tárgyalására a Ház kimondta a sürgősséget. Azután a 36-os bizottságban, a 42-es bizottságban, valamint a képviselőház más bizottságaiban megüresedett helyeknek választás útján való betöltése következett és a Ház tagjai megkezdték a szavazatok leadását.

A szavazás végzetével **Tasnády Nagy** András bejelentette, hogy az igazságügyi bizottságba **Bíró Istvánt** és **Turcsányi Imrét**, a könyvtári bizottságba **Vámos Jánost**, a közigazgatási bizottságba vitéz **Miskolczy Hugót** és **Tost Lászlót**, a közjogi bizottságba vitéz **Madarassy Gézá**t és **Patzkó Elemért**, a külügyi bizottságba **Albrecht Dezsőt**, **Hóman Bálintot** és **Huszovszky Lajost**, a törvényhozási összehajthatatlanság szabályozásának előkészítésére kiküldött 27 tagú bizottságba vitéz **Váczy Györgyöt**, a 42-es országos bizottságba **Ináncsi-Papp Elemért** és **Teleki Béla** grófot, végül a 36-os országos bizottságba **Ember Sándort** választották meg egyhangúan. Az elnök napirendi javaslatot tett, amely szerint a Ház legközelebbi ülését pénteken délután 10 órakor tartásák, melynek napirendjére tűzzék a megyei, városi és községi tisztviselők alkalmazásának szabályozásáról, továbbá Szombathely és Kaposvár megyei városoknak törvényhatósági jogú városokká alakításáról szóló törvényjavaslatok részleteiről való döntést. A Ház az elnöki javaslatot elfogadta. Az ülés délelőtt háromnegyed 11 órakor ért véget.

A közellátási hivatal tisztikara üdvözölte az új minisztert

A MTI jelenti: A Közellátási Hivatal tisztviselői kara csütörtökön reggel 9 órakor üdvözölte az új közellátási minisztert. A tisztviselők élén **Jercsek Béla** államtitkár köszöntötte az új miniszterben a puritán embert, a kifűnő politikust és nagyszerű szakértőt.

Szász Lajos miniszter válaszában hangsúlyozta, hogy ma a közellátás munkája az érdeklődés középpontjában áll. A sokat emlegetett belső front a közellátási hivatal működéséhez kapcsolódik.

Mindnyájan tapasztaltuk — mondta — hogy milyen nagy jelentősége van a belső frontnak. Nekünk a belső front nyugalma, erejét és szilárdságát biztosítani kell és biztosítani is minden áron. A belső frontot Magyarországon megegyezően meggyengülni és

Kávéházakban és vendéglőkben kérjük Magyar Lapok-ot

összeomlani nem hagyjuk, erre az életünket tesszük, éppen úgy, mint ahogyan az életüket teszik a külső fronton azok a testvereink és fiaink, akik ott harcolnak. A belső front nyugalma és erejének biztosítására kérem, sőt továbbmegyek, követelem a támogatást, még pedig a teljesen odaadó támogatást!

A miniszter szavait a tisztviselők lelkes éljenzéssel fogadták.

Az Est Ujság írja: **Kállay Miklós** miniszterelnök a MEP ma délutáni értekezletén vázolja a kormány legközelebbi munkatervét. A másik kiemelkedő esemény **Reményi-Schneller Lajos** pénzügyminiszter beszéde lesz, aki ismerteti a jövő évi költségvetést.

Kiszélesítik a népruházati akciót

A közellátási miniszter szélesebb alapon helyezi a népruházati akciót. A textilgyarosekkal történt megállapodás értelmében körülbelül 10 millió méter textilanyagot biztosítanak munkásru-

házi célokra. A miniszterium felszólította a törvényhatóságokat, hogy a szükségletet írják össze és közöljék a miniszteriummal. A törvényhatóságok az igényléseket már be is küldték.

Uj spanyol nagykövet Berlinben

Madridból jelentik: (NTL) A spanyol külügyminiszterium eddigi politikai és szerződési osztályának vezetőjét Berlinbe nagykövetnek nevezték ki.

Tűz volt Széles Kálmán asztalos műhelyében

(Nagyvárad.) Ma reggel háromnegyed 7 órakor tűz ütött ki **Széles Kálmán** ismert nevű nagyváradai asztalos Hármaskő-utca 11 szám alatti műhelyében. A tűz a műhely pincéjében, a gépek között keletkezett. A kihívott tűzoltók azonnal megjelentek és hozzáfogtak az oltáshoz. A tűz színhelyén, a gépek között súlyos károk keletkeztek. Elpusztult nagyobb mennyiségű bútortároló is. A kár biztosítás útján megtérül.

A tűzrendészeti bizottság ma délután szállt ki a tüzeset megvizsgálására és a kár megállapítására.

Tatárok a Szovjetunióban

— A honvéd hadifüvésztő század közlése —

A hadtestparancsnokság épülete előtt ültünk egy kis padon, egy hadnagy, egy zászlós-tolmács és én.

Beszélgés közben nagy géppuskázásra lettünk figyelmesek a város felől.

— Hát ez meg mi lehet?

A kérdésre csakhamar megkaptuk a jeleket. A város felé tekintve a bárányfellegek között két vadászgépet pillantottunk meg. Egy vadászgépünk akaszkodott össze egy Ratával s egymást géppuskázták. Mintegy öt percig tartott a légi harc. Utána a Rata elvesztette egyensúlyát és lezuhant.

— Ezzel is kevesebb van — mondta a hadnagy — bár már az utolsót látnám leesni.

A város felől két orosz fogoly közeledik felénk minden felügyelet nélkül.

— Hát ezek kicsodák? — kértem tolmácsunktól.

— Ezek a mi tatárjaink. Nagyon megbízható fiúk. Mindkettő fiatal. Az egyik tizenkilenc, a másik húszéves. Nekünk dolgoznak és felügyelet nélkül járhatnak, kelhetnek. Még ha elküldenők is őket, akkor sem mennének vissza a bolsevistákhoz.

Tolmácsunk segítségével szóbaállunk a fiatalabbikkal.

— Hogy hívják?

— **Musz Galinosan.**

— Mi a polgári foglalkozása?

— Diák. Már a kilencedik osztályba jártam és műszaki tisztviselőnek készültem. Szüleim Kazánban laktak és én Középáziában jártam iskolába. Bátyám már régebben katona. Engem február huszonharmadikán hívtak be az 508-ik gyalogezredhez. Mi tatárok nem szívesen harcolunk a magyarok ellen, úgy tudjuk, hogy rokonaink. Már a bevonulásom napján elhatároztam, hogy az első jó alkalommal megszökök.

— Mikor, hol és hogyan szökött meg?

— Ázsiából egyenesen a Don mellé irányítottak bennünket. Augusztus 6-án századparancsnokunk, egy főhadnagy hátrament, hadnagy szakaszparancsnokunk pedig egyszerűen eltűnt. Rögtön azt mondtam bajtársaimnak, hogy ennél sohasem lesz kedvezőbb alkalom a szökésre, induljunk el azonnal. Beszélgetésünket azonban észrevette a politruk és az őrmester. Megfenyegettek bennünket, hogy ha a beszélgetést azonnal be nem szüntetjük, főbelönek bennünket. Nekünk sem kellett más, előkaptuk a puskákat és sortűzet adtunk rájuk. Mindketten holtan rogytak össze. Erre elindultunk előre. A szomszédaink átliabáltak hozzánk.

— Mit csináltak? fényes nappal van. A magyarok észrevesznek benneteket és lekaszálnak.

— Ne törődjétek vele, gyertek ti is.

Erre azok is megindultak. Amikor a magyar csapatokat háromszáz méterről megpillantottuk, feltartottuk a kezünket. Nem is lőttek ránk. Annál többet lőttek utánunk hátulról a bolsevisták. De így is ötvenen jutottunk át.

— Milyen nemzetiségűek voltak, akik így átjöttek?

— Tatárok, ukránok. De voltak közöttük oroszok is.

— Tulajdonképpen miért szökött meg a szovjethadseregéből?

— Mi mohamedánok vagyunk, a szovjet azt hirdette nincs Allah és elvették tőlünk mecsetjeinket. Pedig ez számárság, mert Allah igenis van, nagy és hatalmas. Mecsetjeink bezárása után egymásután elvették földünket, jószágainkat. Belekényszerítettek bennünket a kolchozokba, hol éjjel-nappal dolgoztunk. De munkánkért sohasem kaptuk meg a rendes ellenértéket. Éhezünk, fájtunk és rongyosan jártunk. Ha zúgolódnunk merünk, csúnyán megkínóztak. Nem tartozott ritkaságok közé a halálbüntetés sem. Szüleimet és testvéreimet már nem láttam 1940 óta. Mi tatárok

szabad emberek voltunk és a bolsevizmus minden szabadságot elrabolt tőlünk.

Erre hirtelen magyarra fordítja a szót:

— Hadnagy úr, alázatosan jelentem, már tudok egy kicsit magyarul beszélni és számolni is.

Egészen meglepett a fiatal tatár tiszta kiejtése. Teljesen hibátlanul beszéli, amit tud. Majd számolni kezd. Ezérig nagyszerűen számol. **Musz Galinosan** középtermű, barnahajú, barnaszemű, nyílttehtetű ember. Tiszta jelleműnek látszik.

— Hol tanult magyarul?

— Amíg gyűjtőtáborban voltam, őreim látták, hogy szeretnék megtanulni, ők tanítottak.

— És hová megy a háború után?

— Anyira megszerettem a magyarokat, hogy a háború után elmegyek Magyarországra. Ott akármilyen állást elvállalok. Munkaközben majd csak megtanulom a magyar nyelvet és lesz még időm arra, hogy pályáról gondolkozzam.

Hadnagy bajtársam közli velem, hogy egy dunántúli tartalékos hadnagy szeretné magával vinni a fiút, 25 hold földje van és gazdaságában alkalmazná.

Mellettünk megszólal **Inkey Tibor**, egy budapesti fényképész úr tulajdonosa:

— Én is szívesen elvinném magammal. Kitanítanám fényképésznek.

Tolmácsunk megkérdi:

— Lenne-e kedved Budapesten fényképésznek lenni?

— Szívesen mennék én. Édesapámtól sokat hallottam Magyarországról és a magyarokról. Minden vágyam az volt, hogy világot lássak. De a szovjet elzárta előttünk határait.

Ha jól megnézem a kis tatárt, olyan jó mokány magyar képe van. **Musz Galinosan**ból alkalmasint egészen jóra való magyar embert lehetne faragni...

Sz. Kovács Imre

Negyszázezer csemetefa lenne szükséges Nagyvárad utcáinak befásítására

Látogatás a város újjáalakítás alatt álló virágkertészetében

Nagyvárad, október hó.

Olyan meleg elismeréssel méltatták a törvényhatalóság szerdán tartott kisgyűlésének felszólalói Urbán János tanácsos, városi főkertész érdemeit, különösen pedig azt a munkát, amelyet a városi kertészetben végéz, hogy kihajtott a kíváncsiság a Rhédey-kertbe, a virágok és díszfák szerelmeseinek legközvetlenebb munkaterületére.

— Jobban szerettem volna — fogadott Urbán János — ha két-három hét múlva jött volna ki szemlélet tartani a sajtó, amikor, azt hiszem, befejeződik a munkálatokat. De ha úgy gondolod, hogy a kisgyűlés időszerevé tette a körülményektől, akkor gyerünk csak...

A kertészetben csakugyan javában folyik még az építő munka. A város 150 ezer pengőt utalt ki az újjáalakításra, mert a románoktól szörnyű elhanyagolt állapotban maradt ránk a kertészet, dűledező növényházakkal, szemétdomszerű telepekkel, amelyek sehogy se voltak alkalmasak arra, hogy egy százezer lakosú város parkjainak, sétányainak és fásításra váró utcáinak, tereinek megfelelő növényanyagot szolgáltatassanak. Urbán Jánosban megtalálta a város azt a szakértőt és azt az ügybuzgó, fáradhatatlan embert, aki a rendelkezésre álló viszonylag csekély eszközzel paradicsomot tud teremteni ebben az összevisszaságban. A lokálpatrióta lelkesedése is megvan hozzá: nagyváradi ember, akit még Rimler Károly polgármester nevezett ki húsz egynéhány évvel ezelőtt.

Tízezer fenyő, tizenötezer diszcsere, hetven ezer sorfa

— Az a tizholdas terület ott — magyarázza — a Bonczos-telep és a vághid közötti részen a faliskola, amit már én telepítettem. Tízezer fenyő, tizenötezer diszcsere, hetven ezer darab sorfa vár kiültetésre benne.

Elszörnyűködöm. Hetven ezer sorfa! Hiszen ebből jut majd eladásra is más városoknak!

— Dehogy! — mosolyog Urbán János. — Nagyvárad utcáinak és tereinek befásításához, számításom szerint 400 ezer sorfa lenne szükséges. Mert ez a legfájtalanabb város talán az egész országban. Tavaly már meg is kezdtek a munkát ebben az irányban, 16 utcát fásítottunk, de az eredmény, sajnos, nem kielégítő. Három utcában teljesen kivesztek az ujonnan ültetett fák, mert kissé kényes, de városzépítésre igen alkalmas ostorfák megkésve érkeztek és megfagytak az átültetéskor. Más utcák ujonnan ültetett fái közül is sok kiveszett, részint a szállítás, részint pedig a kedvezőtlen időjárás miatt. Épp azért van szükség a városi csemetekertekre, hogy a jövőben több sikerrel lehessen végezni a fásítást.

Műhelyek, irodák, új üvegházak épülnek

Aztán megmutogatja a félig kész épületeket, amelyeket már 5 emelt vagy alakított át. Egy régi üvegház épületből készült el a városi kertészet irodáinak és műhelyeinek és

raktárainak a helyisége. Mindenféle műhelyek lesznek itt, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a városi parkokat és utcákat házi kezelésben készült padokkal, asztalokkal és más berendezési tárgyakkal ellássák. A főkertész merész ámaiban egy parkokkal, utcai kertekkel és sétányokkal kedvesen tarkított, virágos árnyas város jövőbeli képe él, amelyben mindenféle kényelmes padok kínálnak pihenőt a járókelőknek. Most készülnek el a kertészetben az álm megvalósításának előfeltételei.

A régi romok eltakarítása után csak két növényház maradt meg, amelyeket megfelelően átalakították és zúfolásig megraktak virágokkal.

Hatalmas pálmaház öt nagy csarnokkal

Legnagyobb büszkesége Urbán Jánosnak a most épülőfélben levő hatalmas pálmaház, amelyből öt növényház pompás csarnoka nyílik. Ez teljesen a város főkertészetének elgondolásai szerint, az ő irányítása mellett, tervező mérnök, vállalkozó és pallér közreműködése nélkül épül. Hirdettek ugyan pályázatot erre a munkára, de a legolcsóbb ajánlattevő 15 ezer pengőért vállalta volna a felépítését s Urbán János megcsinálja az egészet körülbelül 35 ezer pengőből. A kertészet területéről termelte ki hozzá a homokot és a kavicsot, városi közraktárakból és egyéb felőhelyeken válogatta — amint ő mondja „lopkodta” — össze a vasalkatrészek nagyrészt lerombolt városi épületek kiselvezett ajtóit és ablakait használta fel rendkívüli leleményességgel, a központi fűtéshez szükséges kazánokat kimustrált lokomobilokból állított.

Plutokráciából jelentik:

Smooths tábornok „költői szárnyalású” beszédben biztatta kitartásra Churchillt

Szerinte a brit birodalom nincs veszélyben, de óva int a derüléstől

Amsterdamból jelentik: (MTI) A brit hírszolgálat közlése szerint Smooths tábornok, délafrikai miniszterelnök szerdán az angol parlament két háza előtt beszédet tartott. Smooths tábornokot angol részről Lloyd George üdvözölte. Azért jöttünk össze — mondotta Lloyd George — hogy meghallgassuk azokat a jó tanácsokat, amelyeket Smooths tábornok fog közölni szorult helyzetünkben, arról a háborúról, amely zavaróbb, mint bármelyik, melyet valaha a birodalom folytatott. Smooths beszédében kijelentette, hogyha eljön az idő a támadás megindítására, esztelenység lenne habozni és felesleges előkészületeket tenni, amivel talán az egyedüli alkalmat szalasztanák el. Hangoztatta, hogy minden lehető segítséget meg kell adni Oroszországnak. A jelen háboru a mult világ-

Gyönyörű krizantémok egész erdeje készül virágba bomlani az üvegház enyhe légkörében. Odébb a melegágyi telepen, ablakok alatt ciklámenek, primulák és más virágok ezrei csupa kitenyészített példányok, amelyek párját alig lehet megtalálni más kertészetekben. De így is van ez rendjén, a városi kertészetnek, amely a közösség anyagi támogatásával, kiváló szakemberek vezetése alatt működik, példamutató eredményeket kell elérnie. Körülbelül 50 ezer cserép és mintegy 100 ezer ladás növény él, fejlődik, zöldül és virágzik e percben Urbán János tanácsos és munkatársai, Magyarósi Bendi István és Matos Gyula kertészek keze alatt.

ta elő s a fűtővezetésekhez még annakidején a Kormányzóhelyettes közbenjárását igénybevéve szerzett negyedáron 2000 folyóméter vascsövet a MÁV debreceni műhelyéből Ember legyen, aki ezt utánacsinálja.

Két-három hét múlva készen fog állni a hatalmas, tiszta üvegtetejű épület. Már kezdenek is hurcolódni belé. A 30 méter hosszú és hat méter széles pálmaház mellett egy még ki nem alakult munkateremben már várakozik egy gyönyörű palma, hogy elfoglalja helyét.

S már a jövő év munkája lesz, hogy a pálmaházhoz hozzáidomuljon ez egész kertészeti telep. Urbán Jánosnak az a terve, hogy a Rhédey parkot tudományos fűvészkertté alakítsák át s egybefoglalva a kertészet mai területével olyan intézményt létesítsenek ott, amely párját ritkítsa az országban. (f. h.)

háborunak a folytatása és a folytatásos dráma nagy színészei Lloyd George és Winston Churchill. Szembefordult azzal az állítással, hogy a brit birodalom széthullóban van. Óva intett azonban minden derüléstől, mert élet-halál harcra van szó, amely minél jobban közeledik a befejezéshez, annál borzalmasabbá és elkeseredettebbé válik. Befejezésül hangoztatta, hogy a régi népszövetség helyére az Egyesült Nemzeteknek kell lépniük.

Zürzavar uralkodik az amerikai hadiiparban

Lisszabon. (MTI) A Stefani jelenti: Egy északamerikai folyóirat igen határozottan bizonyítja azt a zürzavart, amely az északamerikai hadiiparban uralkodik és hangsúlyozza, hogy a ka-

tonai sorozással kapcsolatban a szakmunkásokban feltűnő hiány következett be. A nagymértékben fellépett munkaerő hiány miatt valóságos harc dúl a különböző iparágak közt, hogy biztosítsák maguknak a szakmunkásokat.

Buenos Aires. (MTI) A Stefani jelenti: Az Egyesült Államok egyre súlyosabbá váló szállítóhajózási válságát megerősíti annak a néhány szakembernek a véleménye, akik keveselik az észak-amerikai hajógyárak munkateljesítményeit.

November 1-én válták be az Erdélyi Nyereménykötvények egyes számú szelvényeit

A Magyar Tudósító jelenti: A négyszázalékos Erdélyi Nyereménykötvények I. számú szelvényei 1942. november 1-én kerülnek beváltásra. A kamatokat az esedékessé vált kamatszélvény ellenében fizetik ki, úgy, hogy aki postán küldi be a pénztézetnek a szelvényt, csak az esedékessé vált szelvényt vágja le és küldje be, a kötvényköpeny és a le nem járt szelvények beküldése felesleges. A letétbe helyezett kötvények szelvényeit az intézetek váltják be és értesítés mellett a letevők folyószámlája javára írják.

Folyóirat-szemle

Megjelent a Hítel októberi száma

A Hítel most megjelent októberi számának élén Benda Kálmán Bethlen Miklós kancellárról emlékezik meg, születésének 300-ik évfordulója alkalmából. Az alapos szaktudással felhítt tanulmányt írt és fényt vet Bethlen Miklós nagyvonalú politikai egyéniségére és arra a meddő küzdelemre, amit korának rövidlátásával, az akkori Erdély kiesinyes és önző világával egy életen keresztül folytatnia kellett.

Ezt követően négy nagyobb tanulmányt közöl még a szám: Makkai László az erdélyi szellemnek a trianoni két évtized alatt mutatott fejlődés-vonalát húzza meg, erről a kérdésvől megjelent könyvek alapján: Bónis György „Magyar törvény — magyar lélek” címmel a jogalkotásunkban megnyilatkozó nemzeti vonásokat keresi; Entz Géza Zillich Heinrichnek, a neves szász írónak az erdélyi szászok történelmét tárgyaló könyvét veszi bonckés alá, a szaktudós tárgyilagosságával mutatva rá szemléletnek szembeszökő egyoldalúságaira. Szabó István pedig az európai sorakérdés német megfogalmazását vizsgálja meg.

E terjedelmesebb tanulmányokat érdekes kisebb közlemények egészítik ki, melyek közül megemlítjük Almásy Béla „Néhány szó a katonai döntésről” című cikkét, Heszke Béla ismertetését Luchairenek a francia—angol viszonyt tárgyaló könyvéről és Barát Jenő írását, mely a háboru és népszövetség viszonyára mutat rá.

A Hítel Albrecht Dezső, Keki Béla, Venczel József és Vita Sándor szerkesztik. Megjelenik minden hónap közepén. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Mátyás király-tér 3. I. emelet.

Svájc semlegességét és jövőjét veszélyeztetési sajtójának szovjetbarát magatartása

Európa nem tűrheti, hogy a volt Csehszlovákia szerepét játsza egy állam a többi kárára

Alig figyelt fel a közvélemény arra a figyelmeztetésre, amelyet német részről a svájci sajtó kapott a napokban a semlegesség különös értelmezése miatt. Tudnunk kell ugyanis — erre lapunk már több ízben rámutatott, — hogy Svájcban húzódnak meg az Európa minden részéből kiakolbóltott zsidók, szabadkőművesek, különösen a sajtó terétől kiszorított egyének. Ezek Svájcban természetesen tovább folytatják aknamunkájukat és sokszor hihetetlen hangot engednek meg maguknak nemcsak az angolszász, hanem egyenesen a bolsevista érdekek szolgálatára. Ez az aknamunka természetesen felhívta az illetékes német körök, egyelőre enyhe közbeavatkozást. A kérdés tehát az érdeklődés középpontjában van és a svájci hatóságoknak is bizonyára elég gondot okoz. Nem tagadható azonban az sem, hogy Svájc maga is bizonyos mértékig nemcsak a másik oldalra számít, hanem egyenesen bátorítja azt a magatartást és tevékenységet, amit az ott meghúzódott zsidó és szabadkőműves elemek folytatnak. Nyilvánvaló, hogy a háború befejezése után mindez nagy kihatással lesz Svájc sorsára. Ezt mutatja az is, hogy Svájc már is komoly figyelmeztetést kapott.

Az egész kérdést érdekesen világítja meg az a cikk, amelyet illetékes német helyről van módunkban közölni:

Az európai defetizmus szolgálatában

Amíg a kontinentális Európa csaknem teljesen zárt egységben küzd a bolsevizmus ellen és az európai ifjak és apák drága vére folyik azért, hogy Európa tartós békéhez jusson, miközben már felismerték az európai szolidaritást, amely mint természetes gát emelkedik a zsidó-bolsevista barbárság elé, bizonyos svájci lapok ismételtén kinyilvánítják, hogy ők ezzel az európai elhárító küzdelemmel egyáltalán nem értenek egyet. Ezek az újságok nemcsak a szovjetzsidó Lozovszky nyilatkozatait adják tovább nagy elismeréssel, továbbá Ilja Ehrenburgnak, a szovjetzsidó irodalmár jelentéseit, amelyeket a „vörös hadsereg győzelmeiről” táviratoznak az Exchange Telegraph hírigyűnékségnek, vagy a Reuter, mint megbízható etodicholmi értesüléseket ad tovább, hanem a fentiekben kívül minden igyekezetükkel azon fáradoznak, hogy a zsidó-bolsevista rendszert szalonképesé tegyék Svájcban. Ezek a zsidó-angolszász propaganda által kitarított svájci lapok az elmúlt tél védelmi harcok alatt épp úgy, mint ma, céltudatosan cötézt szinben igyekeztek feltüntetni a német és szovjet hadsereg helyzetét és így az európai defetizmus előidézésében bűnösek. Tudatosan hangsúlyozzuk, hogy európai defetizmust igyekeztek előidézni Svájc. — a zsidó-angolszász kö-

rök minden erőfeszítése ellenére is — olyan ország, amelynek élete és jövője a legszorosabban összefügg Európa népeinek életével és jövőjével. A rend hatalmai ma sem kívánnak ugyan mást Svájctól, mint semleges magatartást, de

Mi is az a svájci semlegesség?

A svájci szövetségi állam semlegessége, — miután az 1815. évi bécsi kongresszus ismét életre hívta Svájcot — az európai népek jogának egyik alkotórésze. És ez a semlegesség, 125 éves fennállása óta, magasabb európai szempontból tekintve nem okozott még bajt, annak ellenére, hogy az egyik, vagy másik európai államsoport ettől a semlegességtől olykor előnyöket remélt, vagy azt, mint mozaik követ akarta ráhelyezni az európai egyenely erőjátékának serpenyőjére.

Tekintettel azonban az európai népeknek a Keleten vívott közös nagy harcára, mégis megengedhetjük magunknak annak a tisztán akadémikus kérdésnek felvetését, hogy vajjon hazája történelme folyamán nem esik-e először nehézsé a mai semlegesség sok-e svájci öslakónak, akit Tell Vilmos szelleme tölt el? Vajjon nem érzik-e túlságosan fullasztónak ezt a hagyományos semlegességet most, amikor már nem dinasztiai érdekéért közdnek, hanem egész Európáért — és benne Svájcért is — folyik a döntő harc? Tisztában kell lennünk ugyanis azzal, hogy Giuseppe Motta az európai kaliberű szövetségi tanácsos volt az, aki az elmúlt hosszú esztendőknön át következetesen és tévedhetetlenül szovjetellenes magatartást tanusított és aki Svájc politikáját úgy irányította, hogy ez teljesen elutasító álláspontot foglalt el a Szovjetunióval szemben, amikor számos

mégis létezik a népek életében bizonyos tapintat, amelyet akkor sem szabad megsérteni, ha az írásba foglalt jogok és történelmi hagyományok egyoldalú kedvezményeket biztosítanak egy állam számára.

zsidó vezetés alatt álló európai ország nemcsak külöleg, hanem eszmeileg is gyengébb, vagy szorosabb kapcsolatokat tartott fenn a Szovjettel. Vajjon Mottának ez az elutasító magatartása a zsidók által kormányzott Szovjetunióval szemben csupán egyedülálló jelenség Svájcban, avagy a valóságban egészen más a helő meggyőződése a svájci szövetség sok-sok polgárának, mint ahogyan azt a svájci sajtó egy részének állásfoglalásából fel kell teteleznii? Erre a kérdésre nagyon nehéz megfelelni, mert egy olyan országban, ahol a vezető sajtó külföldi és zsidó befolyás alatt áll, egyáltalán nem lehet hallani a nép őszinte hangját.

A „Világezsgálat” azért foglalkozott ismételtén a svájci kérdéssel, mert abban iekolapeldáját látja annak, hogy a zsidóság és a vele szövetségzett szabadkőműveség az egyoldalúan irányított sajtó által erősebb tud lenni, mint egy jól bedolgozott kormánypolitika hagyománya. A svájci sajtó az utóbbi évek alatt mindenesetre elérte azt, hogy Európának számos olyan politikai körében, amelyek elszántan és nagy optimizmussal kezdtek hozzá Európa újjáépítéséhez, a svájci sajtó európaellenes nyilatkozatait fokozódó rosszallással veszik tudomásul. Nem túízás, ha ennek a sajtónak magatartását, amely a hagyományos semlegesség mögött búvik meg, Európa elleni árulásnak bélyegzik.

Újságok a zsidóság és a bolsevizmus szolgálatában

A hallatlan erővel rohamozó bolsevizmus elleni európai elhárító harc legnehezebb napjaiban a svájci sajtó egy része tudatosan és makacsul háttámadva az új rend hatalmait, akaratnélküli eszközöként szolgálja az Európán kívüli államok és a zsidóság érdekeit.

A svájci sajtószállítás élen, mint a világzsidóság engedelmese eszköze a bázei National Zeitung áll. Szükségesnek tartjuk, hogy ismertessük ennek az újságnak két propaganda cikkét, amelyben a Szovjet érdekeiben igyekezik propagandát kifejteni. Nemrég a következő tréfát engedte meg magának a National Zeitung: megállapította, hogy mindazok a nagy katonai sikerek, amelyeket Németország Lengyelországban, Norvégiában, Franciaországban, Belgiumban, Hollandiában, a Balkánon a Szovjetunióban és Északafrikában elért, nem lesznek döntő befolyással a háború vég-ső kimenetelére. Mindezeket az eredményeket lekicsinyelte és az ezekkel a győzelmekkel kapcsolatos nagy stratégiai összefüggéseket teljesen figyelmen kívül hagyta. Ezzel kihívó módon olyan megállapítást tesz, mely nem fogamzott katonai szakértő agyában, hanem kizárólag a mesterkelt propaganda szülötte. A National Zeitung olvasása nyomán csaknem naponként figyelhetünk meg

ilyen kisiklásokat. Ezzel kapcsolatban különös hangsúllyal kell rámutatnunk az 1942. július 21-ről íelt reggeli kiadásban: „Az orosz kérdés” címmel megjelent cikkre. A National Zeitung, — mivel a sorozatos szovjetvereségek után a svájci nép széles rétegeiben felmerülhetne a kérdés, hogy most esetleg ninosen-e esélye mégis az orosz ellenforradalomnak — jónak látta ezt a kérdést a bolsevista rezsim javára fordítani. A vitát láthatólag hajánál fogva rángatták elő. Egy svájci polgár ugyanis állítólag azt a kérdést intézi a National Zeitunghoz, hogy Kalinin, a Szovjetunió elnöke egyszerű származású-e? Erre a National Zeitung a szovjet stratégiája az alábbi választ adja:

„Bevalljuk, hogy a kérdés naivitása miatt hirtelen a fejünkhöz kaptunk. Csak ámul az ember, hogy mér mindig akadnak kortársak akik nem értik meg, hogy a mai Oroszországban nemcsak egy Kalinin, — hanem elenyésző kivételtől eltekintve — minden vezető ember teljesen egyszerű származású és hogy nem is létezik más, mint egészen egyszerű életkörülmény”.

A svájci polgár állítólagos kérdése, hogy vajjon Kalinin egyszerű származású-e, valósággal szentségtörés számba megy a National Zeitung vezércikkirője

Nagyvárad térképe

tekete nyomással P. 1.60 kapható a MAGYAR LAPOK kiadóhivatalában

szemében. Ettől a Svájctól már nem messze az a másik Svájc, amely az európai demokráciák mintájára a bolsevizmus demokratizálódását reméli.

Ennél „jobbán, szebben” már a Pravda sem írhat!

A szovjetunióbeli helyzetet a fentidézett cikk írja a következőképpen ecseteli: Már csak az idősebb orosz korosztály áll szemben a bolsevizmussal. Ha a kolhoz-rendszer még fáj is sokaknak és a GPU módszerei gyakran háttérbe szorítják is a szovjet intelligens rétegeket, nem szabad elfelednünk, hogy ezek a rendszabályok mind Kalininéktől erednek, olyan emberektől, akik a fém munkásokkal, cipészekkel és paraszttal egy test, egy vér. A National Zeitung a következőket írja:

„A nép hívatott vezetőit. — akikről a mensevikiek külföldön beszélnek, a Trotskiféle üldözöttek idején talán tényleg éok esetben elnyomta Sztalin. Ez ellen a Sztalin-féle gépezet ellen sok proletárnak panasz nyomhatja a szívét, de ez a harag még sohasem sűrűsödött olyan véleményre, hogy a kormányhatalom egy uralkodó osztály, egy néptől idegen felső réteg kezében volna.

A jelenlegi háborúban minden orosz katona érzi, hogy a kormány minden tőle telhetőt megtesz, hogy a meglévő erőket mozgósítsa és hogy belpolitikai viszályok semmiképp sem bántják ezeket a törekvéseket. A Kalininék által folytatott háborút az egész nép érdekében végig kell küzdeni. Sztalin Szabasztopol eleste után sem tett az orosz népek semmiféle engedményt a nagyobb szabadságot illetően. A Szovjetunió katonai veresége sem döntené meg a bolsevista kormány uralmát, egyezőval a fiatal orosz nemzedék egyszer és mindenkorra jőban és rezsimben kitart a jelenlegi orosz rezsim mellett.”

A zsidó-angolszász és zsidó-szovjet-orosz propagandának ez a svájci ügyre megkísérelte tehát hogy a jelenlegi szovjet kormányt, mint egy paraszttól és munkásoktól álló kormányt állítsa oda a svájci közvélemény elé, mint olyan népkormányt, amelyet sohasem lehet összehasonlítani a néptől idegen felső réteg kormányával. Az európai népeknél a zsidóság keleti hatalma ellen irányuló harcát a National Zeitung fentidézett cikke a tengelyhatalmak imperialista háborújaként állítja be. Az egész cikk ügyes hangulatkelés a Szovjetunió javára.

A fentiek nyomán teljesen világossá válnak a bázei National Zeitung-nak ama törekvései, hogy a szovjet uralmát szalonképesé tegye Svájcban.

Hogy mi lesz ennek a vége, afelől nem hagy kétséget a minap elhangzott német figyelmeztetés.

Fe hívás az adóösszeírókhoz

Felhívom azokat az ideiglenes kiegészítő munkásokat, akik az 1943. évi adóösszeírássra lettek alkalmazva, hogy folyó évi október 23-án, tehát pénteken este 6 órakor jelenjenek meg oktatásra a városháza közgyűlési termében. Nagyvárad, 1942. október 22.

Városi Adóhivatal.

Állati etetésre

alkalmas főttvér, pacal, hús kapható a Nagyvárad Húsiparosok Szövetségénél, Közváqóhid. Távbeszélő: 19-31.

Pályázat a vitézi várományosok előkészítő szabályzatának kidolgozására

Az Országos Vitézi Szék társadalmi bizottsága pályázatot hirdetett az avatásra kerülő várományosok egyöntetű rendi kiképzése és a rendi életre való előkészítése céljából szükséges szabályzat kidolgozására. Ez a pályázat augusztusban járt le, de eredménytelen volt. Ezért a bizottság most új pályázatot irt ki az eredeti feltételekkel február 28-i lejárattal.

A pályaműveknek ki kell terjedniük a különféle foglalkozási és lét-körülmények között, valamint különböző helyeken lakó várományosokra, a vitézek leányaira is, továbbá azokra a tárgyakra, amelyek tekintetében a várományosokat oktatni és nevelni kell. Figyelemmel kell lenni arra, hogy nem általános oktatásügyi elveket és kérdéseket kell kidolgozni, hanem azokat a szempontokat kell összegyűjteni, mellyel az ifjút különlegesen és kifejezetten a vitézi életre nevelhetik. A pályaművek ne legyenek terjengősek.

Első díj 500 pengőt, a második díj 250 pengőt tüztek ki a megfelelő pályamunkák jutalmazására. (Magyar Tudósító.)

110 nagyváradi munkás utazott el Németországba

Nagyvárad. Lapunk több ízben foglalkozott a váradi munkások németországi munkavállalásával és a legutóbb történt újabb jelentkezés körülményével. A besorozott mintegy 250 munkás közül 110-nek az iratai és útlevele a múlt héten elkészült és kedden éjszaka el is utaztak.

Az állomásnál a Nemzeti Munkaközpont részéről Nagy István titkár búcsúztatta az induló munkásokat, akiket nagyszámú családtag és ismerős kísért ki. Nagy István meleg szavakkal vázolta a munkások előtt a kötelességeiket, kérve őket arra, hogy viselkedjenek magyar munkásokhoz illő fegyelemmel és ápolják ezután is egymás között a hazafias szellemet.

A nagyváradi kir. járásbírósa, Pk. 12.470—1942—6. szám.

IDÉZŐ HIRDETÉMÉNY

A nagyváradi kir. járásbírósa közölni teszi, hogy Nagyvárad thj. város kérelmezőnek Nicolescu Aurél panaszolt ellen az 1440—1941. M. E. sz. r. 7. §-a alapján egyezségi eljárás iránt indított perében egyezségi tárgyalásra határmapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1943. évi február hó 5. napján délelőtt 8 órakor hivatalos helyiségében (Széchenyi-tér 14. házszám. 31 ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszersmind pedig Nicolescu Aurél panaszolt részére — aki ismeretlen helyen tartózkodik — ügygondnokul dr. Borossé István nagyváradi ügyvédet nevezte ki.

A bíróság felhívja panaszoltat, hogy a fent megjelölt határnapon és órában személyesen vagy képviselőre jogosult és igazolt meghatalmazott által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni.

Nagyvárad, 1942. évi október hó 8. napján.

Dr. Horváth Sándor s. k. kir. járásbíró. A kiadmány hitelűt: Olvashatatlan aláírás, kiadó.

Közeledik az iparjogositványok felülvizsgálata iránti kérelmek benyújtásának végső határideje

A katonai szolgálatot teljesítő iparosok jogositványát is be kell adni

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamarától szerzett értesüléseink szerint Bihar és Szatmár vármegyék román megszállás alatt volt részeiből a mai napig mindössze 1550 iparjogositvány felülvizsgálata iránt érkezett be kérelem. Az 1941. évi népszámlálás adatainak figyelembevételével ezzel szemben kb. 20.000 kereskedő és iparos köteles iparjogositványát folyó évi október hó 31. napjáig felülvizsgálat iránt benyújtani. Az a körülmény, hogy eddig csak igen csekély számban nyújtottak be ilyen irányú kérelmet arra mutat, hogy az érdekelt kereskedők és iparosok nem ismerik fel az iparjogositványok felülvizsgálatát elrendelő 4870/1942. M. E. rendelet intézkedéseinek fontosságát és jelentőségét.

E rendelet szerint azok a kereskedők és iparosok, akik iparjogositvá-

nyukat 1940. évi december hó 22. előtt kapták és felülvizsgálat iránti kérelmüket nem nyújtják be, folyó hó 31. napjáig a kereskedelmi és iparkamarához, iparüzési jogukat 1942. évi október hó 31. napjával elvesztik és iparukat csak újabb iparigazolvány kiváltása mellett folytathatják. Azok a kereskedők és iparosok, akik felülvizsgálat iránti kérelmüket az említett időpontig nem nyújtják be és iparukat tovább is folytatják, jogosulatlan iparüzés miatt lesznek felelősségre vonva.

A katonai szolgálatot teljesítő kereskedők és iparosok hozzátartozóinak figyelmét külön is felhívjuk arra, hogy hozzátartozójuk iparjogositványa felülvizsgálata iránti kérelmét az említett időpontig hasonlóképpen benyújtani kötelesek.

SZINHÁZ

TROUBADUR

Verdi egyik legszebb operája a Szigligeti Színházban

Az emberiség művészi alkotásokban őrzi érzésvilágát alapvető megnyilatkozásait. A Laokon-csoport és Michelangelo Pietája mindig a fájdalom megtestesítő jelképe lesz. Leonardo da Vinci Mona Lisája a fonséges nyugalom má szublimálódott titkokat takaró derűnek egyenértékű fogalma. Beethoven neve és alkotásai a zenei érzésvilág egyetemét jelentik. Így vagyunk az operákkal is. A földközi-tengeri ember romantikus érzésvilágában kivirágzott zenei formák az egyetemesség színvonalára tudtak emelkedni s ma az operák muzsikájával, a nagy áriákkal örök emberi érzéseket: örömet, bánatot, örjítő fájdalmat, kétségbeesést, hősi felindulásokot tudunk megjeleníteni. Talán ez magyarázza meg azt, hogy az emberek tiszter és akár százszor is meghallgatják kedvenc operájukat és mindig új érzéseket ébreszt bennük. Igen, a nagy művészek, a nagy énekesek is megmozgatják az érdeklődést, de még az ilyen érdeklődés mögött is az operából kisugárzó örökértékű zenei erők hatnak.

Nagyváradnak ritkán van alkalmunk opera-előadásban gyönyörködni. Ez is hozzájárult ahhoz a nagy érdeklődéshez, amely a szerda esti előadás iránt megnyilvánult. A Szigligeti Színházat szufolásig megtöltötte a máskor inkább távolmaradásával kitűnő közönség.

Mint már annyiszor, most is bebizonyosodott, hogy a színpad és a nézőtér szervesen összetartozik. Nincs, nem is lehet jó előadás a két lényeges alkotóelem lelki összeforrása nélkül. S ez a lelki összeforrás csak akkor tökéletes, ha mindkét oldalon a legjobbat, a legtöbbet akarják nyújtani. A szerdai operast ilyen volt.

Német Mária Rácz Tilda, Lontas Konstantin Csóka Béla és Szóts D. Péter léptek fel Verdi Troubadurjában a helybeli társulat kiváló közreműködésével.

Német Mária Eleonóráját a rádióból már jól ismerjük. A kiváló operanékes-

nő hangjának igazi szépségeit, nagy terjedelmét, hősi tonusát, finomságának gazdag színekkel azonban csak most ismerhettük meg igazán. Szinte azt éreztük, hogy kicsi a színházunk hatalmas hangjának. Különösen szép volt a börtön előtti ária.

Rácz Tilda Azucena szerepében volt nagyon jó. Meleg, hársnyos mezzoszopránja, kiváló színezőképessége kitűnően tudta érzékelteni az öreg cigányasszony lelkében viharzó fájdalmakat, a símogató anyai szeretetet, de volt erő is hangjában, amikor a bosszút lihegő furia melódiaját énekelte. Nagyon szép volt kettőse Manricoval. Megérdemelten kapott nagyon sok tapsot.

Manrico szerepében nemcsak kitűnő, hanem érdekes vendége is volt a színháznak Lontas Konstantin, a kiváló görög tenor, aki egyébként a budapesti görög követtség tisztviselője. Olaszul énekel s első szavaival elárulta, hogy az olasz anyanyelvével együtt tanulta. Temperamentuma, stílusa teljesen az olasz iskolára emlékeztet, bár azt hallottuk, hogy Budapesten végezte el a konzervatóriumot. Még így is megértjük, hogy a vérmérséklet győzedelmekedik az iskola felett. Erőteljesebb énekrészeinél egyenesen Pertilére emlékeztet. A nagy áriát háromszor is megismételtették vele s bizony nehezen lehetne eldönteni, hogy mikor szárnyalt csengőbben, erőteljesebben gyönyörű tenorja. Mindamellott nem hallgathatjuk el, hogy hanganyaga még nem szabadul fel egészen a kiejtés és az éneklés technikai nehézségei alól. Ha ezen túl lesz, sokszor fogunk még nevével találkozni nagy színpadokon is.

Csóka Béla igen rokonszenves volt Luna gróf szerepében. Kellemes baritonjának alaptónusa a nyugodtság. Ezt a nyugalmat néha a modorosság viszi. Különösen ott vettük ezt észre, ahol szerepe indulatok és érzések viharzása volt. A mozdulat feltűnő ellentétbe került a hang nyugalmával. Egyébként

megérdemelt sikere volt. Méltó partnere volt Szóts D. Péter mélyzengésű, érces basszusával, bár nála is elfért volna valamivel több temperamentum, mozgás és hangszínezés.

A nagyváradi társulathoz Márffy Vera és Benkő Béla alakítottak és énekeltek kisebb epizód szerepeket. Mint mindig, most is nagyon kedves, megnyerő volt ez a rokonszenves művészpár. Kár, hogy Benkő Bélát nem hallhattuk többet énekelni. Büszkséggel és jóleső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy Márffy Vera kedves, meleg szopránja Németh Mária mellett is — szép és feltűnő volt.

A kórus kisebb ingadozásoktól eltekintve, jó volt. Eleonóra börtönelőtti áriájának kíséretéért külön dicséretet is érdemel. Meglátszik, hogy sokat és gondosan tanultak, lelkiismeretesen készültek az előadásra. A zenekar kifogástalan volt. Talán legelőször ezt kellett volna megemlíteni, hiszen a precíz, tökéletesen kidolgozott, színezett zenekari kíséret nélkül oldotta meg a feladatát Szathmáry Endre vezetésével. Űő Endre díszletei nagyon szépek voltak. Külön ki kell említeni az utolsó felvonás remekbesikerült várát.

(pont.)

Száz piros rózsá pentek estétől a Színházban

— Száz piros rózsá, a Fővárosi Operett Színház legnagyobb sikerű operettjüdsége penteken este premier bérletben kerül bemutatásra a színházban. A Száz piros rózsát a színház igazgatója gyönyörű kiállításban, teljesen új eredeti díszletekkel hozza színre Daniss Győző rendezésében. Főszereplők: Márffy Vera, Hottly Éva, Göndör Klári, Szógi Arany, Szabó Ernő, Márai Ede, Tanay Emil és Barsy Béla. Kovách Károly és de Fries Károly nagyszerű operettje tele van humorral és vidám helyzetekkel, minden zeneszáma valóságos sláger. 3 óras kacagás és derült hangulat a nézőtérén.

— Szombaton este A-bérlet, vasárnap este bérletészünet.

— Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel Keith Winter világsikerű színjátéka, a Tűzvész van a színház műsorán filléres helyárrakkal. Jegyek: 30 fillértől 170 fillérig már válthatók a pénztárnál.

— Vasárnap délután negyed 4 órai kezdettel Szabados Béla hatalmas siker aratott nagyoperettje a Bolond műsorán filléres helyárrakkal. Jegyek: 40 fillértől 260 fillérig. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

— Aranyárga falevél, az idény sláger operettje hétfőn este filléres helyárrakkal van a színház műsorán, hogy ezt a kivételes sikerű, kacagató operettjüdséget mindenkinek módjában legyen megnézni.

HETI MŰSOR:

Csütörtökön este: Luxemburg grófja.

Pénteken este: Száz piros rózsá. Szombat délután: Tűzvész.

Szombat este: Száz piros rózsá. „A”-bérlet.

Vasárnap délután: A bolond.

Vasárnap este: Száz piros rózsá.

Olvassa és teressze a Magyar Lapokat

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELOFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

A SZENTATYA MEGKÖSZÖNTE EGY MAGYAR GYÁR FIGYELMES-SEGÉT. Rómából jelentik: (MTI.) Az Osservatore Romano jelentése szerint a magyarországi szulfamin vegyészeti gyár a legutóbbi napokban Maglione bíboros államtitkár útján küldeményt juttatott el a szentatyához, amely a szulfamin kutatás terén elért legújabb eredményeket tartalmazza. A szentatyá köszönetét fejezte ki a gyárnak.

SZERETETTEL KÉRJÜK A SZENT MÓNKA KÖZÖSSÉGHEZ TARTOZÓ hölgyeket, valamint a Római Katolikus Nőszövetséghez csatlakozott asszony és leány egyesületek vezetőit, hogy október 26-án, hétfőn délután pontosan fél 5 órára, Pray György-u. 5. szám alatt, a Szociális Testvérek Otthonában levő gyűléstermünkben megjelenni sziveskedjenek, ahol a bajtársi szövetség szervezkedésével kapcsolatosan nagyfontosságú megbeszélés lesz. A Rómaji Katolikus Nőszövetség Biharj Kerületének Központja.

6000 GYÓGYFORRÁS JAPÁN-BAN. A „Balneologie“ című német folyóirat közlése szerint, Japán nem kevesebb, mint 6000 gyógyforrással és 1144 gyógyfürdővel rendelkezik, amelyek közül 868 forrást a japán gyógyfürdőbizottság felülvizsgált. 267 pedig még tudományos analízisre vár. A források az egész ország területén egyformán oszlanak meg. Évente nem kevesebb, mint 20 millió japán látogatja rendszeresen ezeket a gyógyforrásokat, ez a japán nép óriási fürdőkultuszát bizonyítja, mely az egész világon egyedülálló. (MNK)

Előadást tart a Szilgietj Társaság Budapesten. Nagyvárad Sajtó tud. A Szilgietj Társaság szombaton, 24-én, irodalmi estet rendez Budapesten, a Tudományos Akadémia nagytermében. Ez alkalommal Hlatky Endre főispán Nagyvárad kulturpolitikai jelentőségéről fog előadást tartani.

„LAKÓSZOBA“ EGY GLECCSER BELSEJÉBEN. A németországi Rauris vidékén lévő régi aranybánya helyén egy lakatlan bányászlakásra bukkantak, melyet a gleccses idővel teljesen behorított. Most azonban a gleccser ismét visszahúzódott úgy, hogy szabad bejárás nyílt az elárvult bányászlakásba. Sikertült is az egyik ottani parasztnak az eljegesedett lakószoba belsejéből több szerszámot és egyéb, a régi bányákban használt eszközöket felszínre hozni. Az érdekes leletet azután a raurisi múzeum rendelkezésére bocsátotta. (MNK)

Zander (gyógygimnasztika) és elektroterápiai gyógyintézet dr. Szedlák Ödön áll. kórházi főorvos, ideggyógyász vezetésével, — bénulások, merevségek, hibás testtartások, elferdülések, gyermekek fejlődési rendellenességei, rokkantság kezeléséhez. Szilágyi Dezső-utca 12. szám.

Szeptemberben 187 sztrájk volt az USA-ban. Bernből jelentik: (B. T.) Az Egyesült Államok hadiiparában szeptemberben 187 sztrájk volt, melyek következtében 318.800 munkanap vesztett kárba.

RICHARD STRAUSS „LEG-UJABB“ MŰVE. A bécsi filharmonikusok a most kezdődő idényben Richard Strauss egyik új művét mutatják be. Ugyanis a mester egyik zeneművének, a „Donau“-nak ösbe-mutatójáról van szó, melyet Richard Strauss a híres zenekar 100 éves jubileumi ünnepsegeire szánt, de a mű nem készült el idejékorán. (MNK)

Egyiptomban megszigorították a kivételes intézkedéseket. Zürichből jelentik: (B. T.) Egyiptomban a katonai hatóságok megszigorították az eddigi kivételes intézkedéseket.

CUKORTARTALMU VIRÁG. A Búvár októberi száma írja: Az indiai ma-haufa 60-80 százalék cukrot tartalmaz. Egy fáról 80-300 kiló virág hull le, amelyeket a bennszülöttek nyersen, süttve vagy szárítva fogyasztanak, esetleg süteményt készítenek belőle. Szeszitalt is erjesztenek belőle. Európai ember nem szereti ezt a virágeledelt; egérszágúnak tartja.

SORIVOK FIGYELEM!

A Dreher Hagenmacher Nagyvárad Sörgyár R.T.
 folyó hó 22-étől
KUPA világos és
HERKULES barna sört
 hoz forgalomba.
Minőségben vezet!

A BUVÁR OKTÓBERI SZÁMA. A távolbambázó harcrepülőgépekről írt a Búvár októberi számában Sebesfi Sebestyén László érdekes cikket. Az érdekes folyóiratba ezenkívül cikket írtak még: Nosz Gyula a gyorsírás tudományáról. Urbányi Jenő a vakvezető kutyák kiképzéséről, Oravecz Pál a fogpótlásról. Márton Béla az Érmellékről. Farkas Tibor a madárvilág törpeiről. Bicskey Jenő Nagybudapest gyorsvasútjáról. Nyiresi Tichy Kálmán a népi építkezésről és Szemző Pirokska a magyar sajtó multjáról. A nagyobb cikkeken kívül számos rovat, kiscikk, fénykép és rajz díszíti a szép kiállítású népszerű folyóiratot. A Búvár Cavallier József dr szerkesztésében és a Franklin-Társulat kiadásában jelenik meg.

Keresztény magyar keresztény
 magyarországi...
 magyarországi...
 magyarországi...

KORONA Filmszínházban
 A magyar filmgyártás legnagyobb sikerű remekműve
A harmincadik
 Páger legparádásabb szerepe és alakítása. Somlay Fáy B., Pelsöczy I. Árpád, M. Juhász. Kedvezményes jegyek nem érvényesek. Jegyelővét 11-től

HORDÓ ROSTANYAGBÓL. Az egyik ismert német műrostgyár, a „Trefac“ többek között áttért a könnyen szállítható hordóknak sejtrostból való előállítására. Különleges eljárással, hatalmas lemezgépek és formálókészülékek segítségével, nagyméretű szállítóhordókat gyártanak. Már hosszabb idő óta készítettek ugyan hordókat impregnált kartonból, de itt egy teljesen újszerű eljárásról van szó, mely sejtrostból 300 liter irtartalmu hordókat állít elő, amelynek az eddig gyártott vashordókkal szemben 75 százalékos súlymegtakarítást jelent és üzemanyag, így például olaj szállítására rendkívül alkalmas. A kísérleti hordók a gyakorlatban nagyszerűen beváltak úgy, hogy most az említett gyár áttért a hordók nagyban gyártására. (MNK)

Teljesen kielégítő Németország háborús egészségügye. Helsinkiből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Conti, német egészségügyi vezető, aki most hivatalos látogatáson Finnországban tartózkodik, az orvostársaságban tartott előadásában kijelentette, hogy Németország a mostani háboruban mentes maradt a járványoktól. A tüdővész elleni küzdelem továbbra is eke-reően folyik. Az első világháborúval ellentétben most nem érezhető a születések számának csökkenése.

Anfuso olasz követ Kolozsváron. Kolozsvárról jelentik: (MTI) Anfuso budapesti olasz követ, Aldo Bizzari kíséretében Kolozsvárra érkezett, hogy résztvegyen az ottani olasz kulturintézet ünnepélyes megnyitóján. A pályaudvaron Keledy Tibor dr polgármester, valamint a kolozsvári olasz konzul fogadták.

Öszinte moziélet
„A harmincadik“
 Bemutató a Korona Mozi Színházban
 A magyar filmgyártásnak igen nagy sikerű termése „A harmincadik“ című darab, amelyet tegnap mutatott be a Korona filmszínház. Népi problémából indul ki: Egy szegény kis bányásztelep gyermekei az elég távolesó faluból kénytelenek iskolába járni, mert a bányagazgatóság nem hajlandó iskolát létesíteni, sőt, mikor a telep lakói maguk szerveznek iskolát a tanítót alkalmaznak, aki elhagyott, üres motorházban meg is kezdi a munkát, a telep főmérnökének rosszindulatú közbenjárására itt is lehetetlenné teszi a tanítást a vezérigazgatóság. Az erre vonatkozó rendelkezések szerint azonban, ha harminc iskolaköteles gyerek van a telepen, akkor a bányagazgatóság köteles hozzájárulni az iskola létesítéséhez. A telepen azonban nincs csak 29 gyermek. De van a bányának egy ugynevezett motoros embere, aki géppével keresztül-kasul járja az országot, kereskedik, csereüzleteket bonyolít és ez a mindentudó ember lemegy a Bácskába s elhozza magával egy elhalt katonabajtársának áróját. Meg van a harmincadik gyerek... A darab szociális tartalma komoly értéket jelent a szerzőjének, Kerecsendi Kiss Márton falusi tanítónak tökéletes helyzetismerete igen jól érvényesül benne, de a drámai fejlemények kialakításában, az alakok jellemzésében s az itt-ott ötlet-telen jelenetezésben érezhető a művészi intuíció hiánya. Páger Antal azonban gy is kiváló alakítást nyújt s mellette különösen Somlay Artur ónt lelket a cselekménybe, amelyben a bonyolult dalmat az új tanító és a bányafőmérnök összetűzése és a tanítónak egy középiskolát végzett bányászleány iránti szerelme idézi elő. Sajnos, a debütári bemutató előadásokon a gépész hibájából kimaradt egy tekercs vetítés, más tekercseket pedig összekevertek s így a film ez alkalmakkor nem részeseülhetett kellő elbírálásban. Az esti előadás azonban már kijavították a hibát s a közönség egy izgalmas fanulóságban felemelő, szép felvételben gazdag filmet láthatott.

RÁDIÓ

PÉNTEK, OKTÓBER 23.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Szalonótós.
- 11.15 Dániel Ilonka zongorázik.
- 11.40 Dányi Mihály dr. orvos előadása.
- 12.10 Melles Béla zenekar.
- 13.30 Honvédeink üzeniek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 A Szent István 3. honvédgyalogezred zenekara.
- 15.20 Veress Károly és fia cigányzenekara.
- 15.50 A Piarista rend Magyarországon. Balanyi György dr. egyetemi rk. tanár előadása.
- 17.05 Illiczky László tánczenekara.
- 17.35 Sportközlemények.
- 17.45 Német hallgatóinknak.
- 18.05 Adám Jenő, a Zeneművészeti Főiskola tanárának népdalfelolaj.
- 18.35 Török Sophie verséből előad Gobbi Hilda.
- 19.05 Rádiózenkar.
- 20.00 Magyar szüret. A magyar bork nyomában Badacsonytól Tokajig.
- 22.10 Táncezene.
- 23.00 Népszerű operettnyitányok.

A nagyvárad kir. járásbírósaág
Pk. 12.522—1942—6. szám.

IDÉZŐ HIRDETMÉNY

A nagyvárad kir. járásbírósaág közlése, hogy Nagyvárad thj. város kérelmezőnek Fodor Lőrinc panaszolt és T. ellen az 1440—1941. M. E. sz. r. 7. §-a a. egyezségi eljárás iránt indított perében egyezségi tárgyalásra határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1942. évi február hó 5. napján délelőtti 8 órakor hivatalos helyiségében (Széchenyi-tér 14. házszám, 31. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszersmind pedig Fodor Lőrinc panaszolt részére — aki ismeretlen helyen tartózkodik — ügygondnokul dr. Sebő Mihály nagyvárad kir. ügyvédet nevezte ki.

A bíróság felhívja panaszoltat, hogy a fent megjelölt határnapon és órában személyesen vagy képviselőre jogosult és igazolt meghatalmazott által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni.

Nagyvárad, 1942. évi október hó 9. napján.

Dr. Horváth Sándor s. k.
kir. járásbíró.

A kiadmány hitelleül: Olvashatatlan aláírás, kiadó.

A nagyvárad kir. járásbírósaág
Pk. 12.483—1942—5. szám.

IDÉZŐ HIRDETMÉNY

A nagyvárad kir. járásbírósaág közlése, hogy Nagyvárad thj. város kérelmezőnek Vancea Sabin panaszolt ellen az 1440—1941. M. E. sz. r. 7. §-a a. egyezségi eljárás iránt indított perében egyezségi tárgyalásra határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1942. évi február hó 5. napján délelőtti 8 órakor hivatalos helyiségében (Széchenyi-tér 14. házszám, 31. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszersmind pedig Vancea Sabin panaszolt részére — aki ismeretlen helyen tartózkodik — ügygondnokul dr. Sebő Mihály nagyvárad kir. ügyvédet nevezte ki.

A bíróság felhívja panaszoltat, hogy a fent megjelölt határnapon és órában személyesen vagy képviselőre jogosult és igazolt meghatalmazott által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni.

Nagyvárad, 1942. évi október hó 9. napján.

Dr. Horváth Sándor s. k.
kir. járásbíró.

A kiadmány hitelleül: Olvashatatlan aláírás, kiadó.

Tizenkét tanoncot keresnek a nagyvárad mesterek

31 egyén kap munkát és 131 keres elhelyezést az Allami Munkaközvetítőnél

A nagyvárad m. kir. áll. Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-u. 28. sz. Telefon 25—76) jelentése az 1942. október hó 21-én kelt jelentése szerint az elmúlt héten elhelyezett 22 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:

4 asztalos, 3 ács, 2 fűtő, 1 vasszertgályos, 1 szabó, 3 lakatos, 3 cipész, 2 napszámos, 5 kifizető-szolga, 2 mindeneslány, 1 szövőnő, 1 kovács, 1 bejárónő, 1 szobaleány, 1 szállodai takarítónő, összesen: 31 egyén.

Foglalkozást keresnek:

45 ipari szakmunkás, 20 gyári be-

tanított és egyéb segédmunkás, 6 üzleti alkalmazott, 3 magán tisztviselő (nő), 30 állandó háztartási alkalmazott, 5 bejáró-takarítónő, 17 mindenes-szolga, 1 kertész, 4 mindenes-szakácsnő, összesen: 131 egyén.

Betöltendő tanonchelyek:

1 cipész, 3 asztalos, 1 villanyszerelő, 1 kereskedő, 1 bádogos, 1 géplakatos, 2 mérlegkészítő, 1 motorszerelő, 1 szabó, összesen: 12 egyén.

Elhelyezést kereső tanoncok:

2 kereskedő, 3 géplakatos, 1 műszerész, 1 cukrász, összesen: 7 egyén.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétel, eladása, szakszzerű alakítása, javítása **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6.

SPORT

Meg akarja óvni vasárnapi vesz'ett mérkőzését a Ferencváros (?)

Elítélőleg nyilatkozt vitéz Kemenessy főtitkár az óvási hírekről és szándékokról

Nagyvárad. Saját tud. A Sporthírlap legutóbbi számában cikk jelent meg, amely szerint ferencvárosi berkekben arra gondolnak, hogy a vasárnapi vesz'ett mérkőzést megóvják. Nem a vezetőség terve az, hanem kívülálló körök szeretnék sugallni a vezetőségnek. Arról lenne ugyanis szó, hogy a vasárnap játszott Szegedi-Szimatok nem magyar állampolgár. Erre vonatkozólag miniszteri rendelet jelent meg. — Ugyanaz a helyzete a Ferencvárosnak Sipossal, aki szintén vasárnap játszott először a fővárosi zöld-fehérekkel.

Az esettel kapcsolatban illetékes helyről, vitéz Kemenessy Sándortól nyilatkozat jelent meg az óvási szöbezzel kapcsolatban.

Kemenessy: Remésem nem kerül sor a mérkőzés megismétlésére

„A Ferencváros gyengébben játszott a vártnál. Amkor pedig Vécsey megsérült és a NAC tíz emberrel játszott tovább, azt hitték a játékosaink, hogy most már érett eseresznye hull az ölkébe. Aztán jött egy szörnyű potyagól és ettől nem a váradiak, hanem a mieink lettek idegesebbek. De

mit mentegetőzzünk? A Ferencváros életében mindig van egy olyan mérkőzés, amely felborít minden számítást. Há ez a mérkőzés most Nagyváradon volt... Jobb azonban, hogy most csúszott ki a csapatból, amikor még semmi sem késő, mintha valóban sorsdöntő mérkőzésen jött volna ki a fiúkból ez a meglepően gyenge teljesítmény.

— Ha akarnánk, meg is óvhatnánk ezt a mérkőzést. Mint értesültünk Simatoc-Szegedi, a váradiak jobbhátvédje nem személyesen töltötte ki és írta alá a NAC részére szóló igazolólapját, holott a szabályok ezt világosan előírják. Egyelőre azonban még nem foglalkoztunk a mérkőzés megóvásának ezzel a lehetőségével. A Ferencváros ugyanis a pályán elszervezett vereséget nem szeretné a zöld-asztal mellett korrigálni, hacsak olyan körülmények nem jönnek közbe, hogy a mérkőzést mégis újból kellene játszani. Remélem azonban, hogy erre aligha kerül sor. A Ferencvárost nem törte le a Nagyváradon ért vereség s igyekezik az ott tapasztaltak alapján mindent elkövetni, hogy ilyen vereségek többé elő ne forduljanak“.

Férfi ruhákat használtat, legjobban árón vehet, eladhat **MOLNÁR** használatra üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) hívásra házhoz jövök.

Ismét tárgyal az NMK vezetősége a Törekvés megbizottaival

A hiányzó vezetőségi tagok helyeit a NMK soraiból töltik be

Mint már beszámoltunk róla, a Törekvés sportegyesület testületileg belépett a Nemzeti Munkaközvetítő helyi szervezetébe s a jövőben NMK Törekvés Sport Egyesület címen fog működni. Nagyvárad sporttársadalmának legnagyobb örömmel vette ezt az egyesülést, mert ezen az alapon véli megoldhatónak, hogy a Törekvés ismét olyan nagy hírnévnek örvendjen, amellyel hajdan rendelkezett.

Tegnap este ismét tárgyalások voltak ez ügyben a NMK székházában. A Törekvést Deák Gyula és Pintye Ferenc vezetőségi tagok képviselték s arra a megállapodásra jutottak, hogy a végső szót kimondó közgyűlés is az NMK megfelelő számú vezetőségi tagot fog kijelölni az NMK Törekvés ügyeinek intézésére, a székházban megfelelő helyiséget jelöl ki a sportszakosztály adminisztrációjának.

Páctalija a kezesztény ipart!

Árt-e a gyümölcs a fogaknak?

Német tudományos körökben utalnak arra, hogy az utóbbi időben oly nagymértékben elterjedt és vitamintartalmuknál fogva rendkívül hasznos gyümölcsöknek az a hátránya, hogy nagymértékben ártanak a fogaknak. Ugyanis az egyik ismert német fogspecialista tudományos munkájában rámutat ezen magabevéve hasznos élvezetnek hátrányára. Egy hatalmas megfigyelőanyag nyomán írt emlékiratban a professor megállapította, hogy a legtöbb esetben a fokozott gyümölcsévezet a fogak gyors romlásához vezetett. Elsősorban vonatkozik ez a gyümölcs és szőlőkürákra. Ezenkívül a jel nem hígított citromsav is a fogzománc megromlásához vezet. Mindenesetre ez nem jelenti a gyümölcs élvezésének teljes kikapcsolódását, mert az étkezés utáni szájbájtással az ártalmas gyümölcssavak minden nehézség nélkül eltávolíthatók. Ez a megállapítás tehát nem szól a gyümölcsök vitaminévezet ellen, mert hiszen a gyümölcsösv semmiképpen sem azonos a vitaminnal. (MNK)

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

- Aranyat, ezüstöt briliáns: vásárol Tarján br. szekerész, Pakoczi-ut 8. 185
- Alsótörkőmérő 74—76. számú ház, földdel együtt eladó. 287
- Eladó regénytár. Dr. Baditz Miskolc. 159
- Tengeri kóró eladó. Berkovits Ferenc utca 52. szám alatt házmeztérnél. 274

Állást keres

- Nagyvárad Takarékpénztár keres joggyi osztályára gépiro kezesztény női munkaerőt, aki ügyvédi irodai teendőkben és eljárásokban is gyakorlott. Jelentkezés az intézet joggyi osztályán 12—14 óra között. 278
- Ügyes kifizető felvesz a Sándor dögéria, Rákóczi-ut. 281

Állást keres

- Vidéki nő, háztartás vezetését vállalja, magános urnó vagy idősebb házaspárnál. Cim a kiadóban. 286
- Villanyszerelősegéd 21 éves, menekült, állást keres. Szíves ajánlatot kérek „Menekült” jellegre a kiadóba 276
- Jobb mindenes főzőnő uri háznál állást keres. Horthy Miklós-ut 35 szuterin. 279

Készült a Szent László-nyomda r. t. köriforgóépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

KIADOTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősségteljesítő: Dr. Paál Árpád
Telef. kiadó: Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda R. T. igazgatója